

Στην αυλή της Γης

Η σελίδα αυτή ετοιμάζεται από το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ. Για το φύλλο αυτό συνεργάστηκαν ο Μιχάλης Ι. Λοϊζίδης, χημικός μηχανικός - μηχανικός Περιβάλλοντος, η Ξένια Ι. Λοϊζίδου, πολιτικός μηχανικός / ακτομηχανικός και η Ειρήνη Κυριάκου, μηχανικός περιβάλλοντος που συμμετέχει στο πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ, που υλοποιείται με τη συνεργασία της ΑΚΤΗΣ και της EuroLife.

www.akti.org.cy

Για τις απόψεις / σχόλια / εισηγήσεις σας, στο akti@akti.org.cy

Πορτογαλία: καλές πρακτικές προς γνώση μας!

Βρεθήκαμε αυτήν τη βδομάδα για 3 μέρες στη Λισαβόνα, σε μια συνάντηση των εταιρών του Ευρωπαϊκού Προγράμματος SUSTAIN. Και όπως αναμένεται, μια συνάντηση θαλάσσιων και παράκτιων επιστημόνων δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει και επισκέψεις στο πεδίο, δηλαδή στην παράκτια ζώνη. Είδαμε πολλά. Καλές πρακτικές, αλλά και άσχημες επεμβάσεις: τοιμεντωμένες παραλίες, χώροι στάθμευσης πάνω σε αμμολόφους, εντατικές τουριστικές αναπτύξεις σε μοναδικής σημασίας βιότοπους. Δεν θα σταθώ σήμερα στα άσχημα. Αυτά τα βλέπουμε για να παρηγορούμαστε ότι κι αλλού βιαιοπραγούν επί των ακτών τους, σαν κι εμάς! Με θετική σκέψη, λοιπόν, σήμερα θα αναφερθώ σε καλές πρακτικές που είδαμε και μας ενθουσίασαν!

Της Ξένιας Ι. Λοϊζίδου*

1. Ο συνεταιρισμός παραδοσιακής αλιείας στη Σεσίμπρα

"Artisanal Pesca" το όνομα και "εν τη ενώσει η ισχύς" το σύνθημα αυτής της πολύ πετυχημένης συνεργασίας των ψαράδων της περιοχής Σεσίμπρα, κοντά στη Λισαβόνα. Μέλη του συνεταιρισμού όλοι οι ψαράδες που ασκούν την παραδοσιακή αλιεία, με σκάφη μικρότερα των 12 μέτρων. Αφού είδαν και απόειδαν οι ψαράδες να θαλασσοδέρνονται για ένα μεροκάματο και να κερδίζουν οι ενδιάμεσοι, αποφάσισαν πριν από 10 χρόνια να ιδρύσουν έναν συνεταιρισμό. Μέλη και μέτοχοι, μόνο οι ψαράδες-ιδιοκτήτες σκαφών. Εκμεταλλεύτηκαν τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έφτιαξαν σύγχρονες εγκαταστάσεις για την υποδοχή των αλιευμάτων: συσκευάζουν και προωθούν / διανέμουν φρέσκα ψάρια στην αγορά, και επεξεργάζονται τις ποσότητες που περισσεύουν έτσι ώστε τίποτα να μην πάει χαμένο και όλα να επαναπωθούν στην αγορά είτε ως κατεψυγμένα, είτε σε κονσέρβες, είτε αλμυρισμένα, όπως ο μπακαλιάρος, που

αφθονεί στην περιοχή. Με τον τρόπο αυτό απορροφούνται όλες οι ποσότητες που αλιεύονται από τα μέλη του συνεταιρισμού. Εισήγαγαν, δε, ένα σύστημα καθορισμού τιμών, ένα παρατηρητήριο τιμών της αγοράς, μέσω του οποίου καθορίζουν σταθερές τιμές αγοράς από τους ψαράδες μέλη, για διάρκεια τουλάχιστον μίας βδομάδας. Είτε βγει μεγάλη ψαριά, είτε οι ποσότητες είναι μικρές, η τιμή παραμένει σταθερή. Έχουν υιοθετήσει καλές πρακτικές αλιείας που εφαρμόζουν όλα τα μέλη του συνεταιρισμού: εισήγαγαν τον περιορισμό στις ποσότητες που αλιεύονται, στα εργαλεία που χρησιμοποιούνται, καθορίζουν μέρες κατά τις οποίες απαγορεύεται το ψάρεμα, συμμετέ-

χουν σε εκπαιδεύσεις και πολλά άλλα, γιατί οι ίδιοι οι ψαράδες θέλουν να διατηρήσουν και να αυξήσουν τα αλιευτικά αποθέματα της περιοχής τους! Στο τέλος του χρόνου μοιράζονται τα κέρδη που θα προκύψουν, πέρα από την αξία του ψαριού, όπως αυτό το πουλούν κάθε φορά στο συνεταιρισμό τους. Και τα κατάφεραν πολύ καλά: το 2005 ο συνεταιρισμός είχε έσοδα 2,5 εκατ. ευρώ και απασχολούσε στις εγκαταστάσεις του 28 εργαζόμενους. Το 2011 τα έσοδα έφτασαν τα 15 εκατομμύρια ευρώ και οι εργαζόμενοι τους 58. Μιλάμε για τρελή ανάπτυξη! Χωρίς μεσάζοντες, με καλή θέληση και δέσμευση για πραγματική συνεργασία, με ξεκάθαρη δομή και διαφάνεια στη διαχείριση, οι άλλοτε τα-

λαίπωροι παραδοσιακοί ψαράδες της Σεσίμπρα έφτιαξαν το μέλλον τους!

2. Το θαλάσσιο πάρκο Luiz Saldana κοντά στην πόλη Arrabida

Ύστερα από έντονες αντιδράσεις των ψαράδων της περιοχής, υλοποιήθηκε πριν από 10 χρόνια το θαλάσσιο αυτό πάρκο, που αποτελεί συνέχεια ενός μεγάλου χερσαίου φυσικού πάρκου. Με πολύ δυνατό φορέα διαχείρισης, πολύ αυστηρούς κανονισμούς, με έρευνα στο πεδίο, προσπάθειες ανασύστασης των χαμένων λιβαδιών του θαλάσσιου φίλους ζοστέιρα (αντίστοιχο της δικής μας Ποσειδωνίας), το θαλάσσιο πάρκο φαίνεται να λειτουργεί σωστά. Σήμερα, οι ίδιοι ψαράδες που αντιδρούσαν στην αρχή

είναι οι πιο φανατικοί υποστηρικτές του, γιατί είδαν τις ποσότητες των αλιευμάτων να αυξάνονται ραγδαία στις πέριξ του πάρκου θαλάσσιες περιοχές!

Και μια σημείωση: όταν πριν από 15 χρόνια η χερσαία περιοχή κηρύχτηκε προστατευόμενη, λειτουργούσαν σε αυτήν λατομεία και ένα εργοστάσιο παραγωγής τοιμεντού. Το κράτος δεν μίληκε στην ατέρμονη διαδικασία να κλείσει αυτές τις οχληρές και ασύμβατες με μια προστατευόμενη περιοχή δραστηριότητες. Κήρυξε το καθεστώς προστασίας για να μπορέσει να "μπει" στην περιοχή και να αρχίσει η ορθή διαχείριση, και έθεσε όρους στη λειτουργία των οχημάτων εγκαταστάσεων, δίνοντάς τους και μια 20ετία προθεσμία για να σταματήσουν σταδιακά τη λειτουργία τους. Ενδιαφέρουσα η προσέγγιση και άκρως αποτελεσματική!

Αυτά τα ωραία από τις ακτές της Πορτογαλίας. Πιστεύουμε ότι οι καλές πρακτικές πρέπει να μεταφέρονται από μέρος σε μέρος, λαμβάνοντας βέβαια υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής. Αλλά ας μην ανακαλύπτουμε τον τροχό κάθε φορά, και ας μην περιπλέκουμε πράγματα και διαδικασίες.

*Πολιτικός μηχανικός/ ακτομηχανικός

ΖΩ! Σε έναν τόπο που τα κορίτσια μας πήραν φαλάγγι!

Είχαμε πάει στη μαθητική παρέλαση της 25ης Μαρτίου στη Λευκωσία. Παρατηρήσαμε το εξής ενδιαφέρον: σε όλα τα δημόσια γυμνάσια και λύκεια οι σημαιοφόροι και οι παραστάτες ήταν στη συντριπτική πλειονότητά τους κορίτσια! Μάλιστα, σε μερικά σχολεία σημαιοφόρος και παραστάτες ήταν αμιγώς γένοις θηλυκοί! Το ενδιαφέρον είναι ότι δεν συνέβαινε το ίδιο στα ιδιωτικά σχολεία. Εκεί, αρκετοί σημαιοφόροι ήταν αγόρια και υπήρχε πιο ισοβαρής εκπροσώπηση αγοριών / κοριτσιών στους πρωτοβάθμιους, δηλαδή τους σημαιοφόρους και παραστάτες. Μια σύντομη ανάλυση του

φαινομένου που κάναμε με την παρέλαση μας είναι ότι τα ιδιωτικά σχολεία έχουν πιο μεγάλο βαθμό πειθαρχίας από τα δημόσια, με αποτέλεσμα τα "ατίθασα" εκ φύσεως αγόρια να μπαίνουν σε μια ρέγουλα, να μαζεύουν το νου τους και ως εκ τούτου να αποδίδουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μήπως πρέπει οι αρμόδιοι να ψάξουν λίγο αυτό το φαινόμενο; Χαίρομαι, ως γυναίκα, που τα κορίτσια πήραν φαλάγγι τα αγόρια συμμαθητές τους! Αλλά το πρόβλημα είναι σημαντικό και σίγουρα οφείλουμε ως κοινωνία να το εντοπίσουμε και να το αντιμετωπίσουμε.

ΕΛ

ΜΙΚΡΕΣ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ...

... στη Λισαβόνα

Όμορφη η Λισαβόνα, έχει έναν αέρα παράξενο, τον αέρα του Ατλαντικού Ωκεανού. Μια ευρωπαϊκή πρωτεύουσα με τα δοξασμένα παλάτια της, τους πλακόστρωτους δρόμους της, τα χαλίκωστα-ψηφιδωτά πεζοδρόμια, τα πανέμορφα παλιά σπίτια, το μεγαλοπρεπές κάστρο ψηλά στο λόφο, και απέναντι ο Χριστός, το τεράστιο άγαλμα σαν αυτό που βρίσκεται στο Ρίο της Βραζιλίας δεσπόζει στο λιμάνι. Στο δυτικό άκρο της Ιβηρικής Χερσονήσου, με τον Ατλαντικό στα πόδια της και τον ποταμό Τάγο από δίπλα, η Λισαβόνα του μισού εκατομμυρίου κατοίκων είναι μια πόλη ζωντανή 24 ώρες! Ο κόσμος στους δρόμους κινείται συνέχεια, μέχρι αργά το βράδυ. Γεμάτα τα μπαράκια, τα ταβερνάκια, τα ζαχαροπλαστεία με τα υπέροχα γλυκά! Με την υπόκρουση των Φάδος, είναι ένα όνειρο! Μας άρεσε, θα ξαναπάμε!

ΕΛ